

Politik för hälsa och vård

Liberalerna Gotland – Valprogram 2026

Gotlänningarna ska kunna leva ett gott liv med god hälsa – i alla delar av livet och på alla delar av ön.

Vården ska vara tillgänglig, trygg och präglas av kvalitet, valfrihet och respekt för varje människas värde.

Vi ser att Gotland står inför stora utmaningar: personalbrist, psykisk ohälsa, brist på akuttandvård, en växande äldre befolkning och ett sjukhusområde som redan i dag är hårt belastat.

Lösningen är en stark primärvård, förebyggande arbete och en vård som fungerar nära människorna.

Liberalerna Gotland vill:

- ✓ Prioritera en stark primärvård med fast husläkare.
- ✓ Göra bältrosvaccin kostnadsfritt för äldre och riskgrupper.
- ✓ Skapa akuttandvård årets alla dagar.
- ✓ Alla ska ha råd att laga sina tänder.
- ✓ Ta bort minutstyrningen inom hemtjänsten och ge personalen större inflytande.
- ✓ Införa vårdtyngdsmätning för rättvis resursfördelning.
- ✓ Stärka den psykiska hälsan genom tidigare insatser och bättre samverkan.
- ✓ Säkerställa att vården fungerar även vid kris och höjd beredskap.

Vi vill ha en vård som ser, lyssnar och agerar – där varje människa räknas och ingen lämnas efter.

Förebyggande hälsa och vaccinationer

Den bästa vården är den som förhindrar att sjukdom uppstår.

Liberalerna vill att Region Gotland ska arbeta mer förebyggande för att stärka folkhälsan och minska framtida vårdbehov.

- Skapa bättre förutsättningar för goda levnadsvanor genom samarbete mellan skola, föreningsliv och vård.
- Införa kostnadsfri vaccination mot bältros för personer över 65 år och personer i riskgrupp.
- Utveckla hälsosamtal och tidiga insatser för att förebygga psykisk ohälsa, livsstilssjukdomar och ofrivillig ensamhet.
- Stärka det förebyggande arbetet för att fler ska kunna leva självständigt längre.

Vi vill flytta fokus från att behandla sjukdom till att främja hälsa.

Fungerande tandvård på Gotland

Munhälsa är en viktig del av den allmänna hälsan.

I dag saknas fungerande akuttandvård på Gotland alla dagar i veckan och många får vänta orimligt länge på hjälp.

Liberalerna vill:

- Säkerställa att akuttandvård finns tillgänglig årets alla dagar.
- Alla ska ha råd att laga sina tänder.
- Tandvårdens finansiering ska bli mer lik sjukvårdens.
- Stärka det förebyggande tandvårdsarbetet.
- Säkra personalförsörjningen inom tandvården.
- Integrera tandvården bättre med övrig vård, särskilt för äldre och kroniskt sjuka.

Vi vill att tandhälsa ska vara en självklar del av en fungerande vård.

Trygga äldreboenden nära människorna

Gotlänningar ska kunna åldras med trygghet och värdighet nära sitt hem, sina anhöriga och sitt sammanhang.

Liberalerna vill:

- Säkerställa äldreboenden över hela Gotland.
- Utveckla trygghetsringning och förebyggande hembesök.
- Bygga ut senior- och trygghetsboenden som stärker självständigheten och skapar flyttkedjor på bostadsmarknaden.
- Skapa digitalt uppkopplade boenden som stärker tryggheten.
- Utforma boenden som främjar aktivitet, gemenskap och livskvalitet.

Vi vill att fler äldre ska kunna leva ett tryggt och aktivt liv längre.

Attraktiv äldreomsorg med kvalitet

Äldreomsorgen ska vara ett yrke man både orkar och vill stanna kvar i. För Liberalerna handlar en god äldreomsorg om människorna som varje dag möter de äldre och gör skillnad i deras vardag.

Vi vill:

- Förbättra arbetsmiljön och minska den administrativa belastningen.
- Ta bort minutstyrningen inom hemtjänsten
- Ge personalen större inflytande över scheman och arbetssituation.
- Stärka det nära ledarskapet.
- Skapa fler möjligheter till vidareutbildning och kompetensutveckling.
- Förbättra introduktionen för nyanställda.
- Skapa fler utvecklings- och karriärvägar inom äldreomsorgen.
- Säkerställa att mer tid går till omsorg och mindre till administration.
- Möjliggöra heltidsarbete utan ohållbar arbetsbelastning.

Förutsättningarna ser olika ut i Visby, Hemse, Slite och Fårösund. Därför måste verksamheterna få större frihet att anpassa arbetssätt och organisation efter lokala behov. Lika beslut är inte alltid likvärdiga beslut.

När undersköterskor, sjuksköterskor och omsorgspersonal får större inflytande stärks både kvaliteten, arbetsglädjen och yrkets attraktivitet.

Trygghet och värdighet i omsorgen

Alla äldre ska kunna känna sig trygga med att samhället skyddar dem när de är som mest utsatta.

Liberalerna vill:

- Stärka rutinerna vid misstanke om övergrepp eller missförhållanden.
- Förbättra bakgrundskontroller vid anställningar.
- Stärka ledarskap och uppföljning.
- Ge personal, brukare och anhöriga bättre möjligheter att slå larm.
- Skapa en kultur där problem upptäcks och åtgärdas tidigt.

Misstänkta brott mot äldre ska tas på största allvar och polisanmälas när det är motiverat.

Trygghet, respekt och värdighet ska genomsyra hela äldreomsorgen.

Smartare arbetssätt för framtidens äldreomsorg

När antalet äldre ökar behöver äldreomsorgen både mer resurser och smartare arbetssätt.

Liberalerna ser välfärdsteknik som ett verktyg – inte som en ersättning för mänsklig kontakt.

- Digitala hjälpmedel ska användas där de ökar tryggheten och frigör tid.
- Teknik ska stödja personalen, inte detaljstyra deras arbete.
- Digital natttillsyn och medicinstöd kan vara bra lösningar när de används utifrån individens behov.
- Förebyggande arbete ska göra det möjligt för fler att leva självständigt längre.

Vi vill också se regelbundna utvärderingar av digitala system tillsammans med personalen för att säkerställa att tekniken fungerar i praktiken.

Ekonomiska effektiviseringar får aldrig ske på bekostnad av värdighet, kvalitet eller mänsklig närvaro.

Vi tror på en äldreomsorg där resurser används klokt och där varje skattekrona kommer de äldre till del.

Rätt resurser till rätt behov

För att vården och omsorgen ska fungera väl måste resurserna fördelas efter faktiska behov. Liberalerna vill:

- Införa systematisk vårdtyngdsmätning inom äldreomsorg, hemtjänst och vårdavdelningar.
- Bemanna efter verkliga behov istället för schabloner.
- Använda mätningarna för planering och kvalitetssäkring – inte som besparingsverktyg.
- Stärka kontinuiteten så att färre personer möter varje patient.
- Utveckla geriatrisk rehabilitering med möjlighet till direktinläggning från akuten.
- Införa distriktläkarjour på akutmottagningen.
- Utveckla sjukgymnastik och rehabilitering med tillgång till varmvattenbassäng.

Vi vill att resurserna ska följa behoven – inte tvärtom.

Visby lasarett – tillgängligt för patienter och personal

Gotland behöver ett modernt sjukhus, men ett nytt bygge är inte realistiskt med dagens ekonomi.

Fokus ska ligga på att förbättra det vi har – och lösa de problem som drabbar gotlänningarna mest i vardagen.

- Parkering vid Visby lasarett måste förbättras.
- Regionen bör utreda olika lösningar, till exempel parkeringshus, flerplatser i närheten eller en förbindelse (gångbro, elbuss, transportband) till en extern parkering.
- Öka/bygg ut hemsjukvården samt korttidsboende för att minska trycket på sjukhuset.
- Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska prioriteras vid all planering.
- Framtida investeringar ska handla om underhåll och modernisering – inte nybyggnation, om inte staten eller Försvarsmakten går in som medfinansierare.
- Drop in tider på vissa utvalda vårdcentraler för att minska trycket på akuten.

Nära vård med kvalitet

Gotlänningarna ska känna trygghet i att den vård de behöver finns tillgänglig när den behövs. Liberalerna vill:

- Ge alla möjlighet till en fast husläkare och en fast vårdkontakt.
- Stärka vårdcentralerna med fokus på kontinuitet och bemanning.
- Införa listningstak för att värna goda patientrelationer.
- Utveckla digital vård som komplement till fysiska möten.
- Förbättra samordningen mellan vård, omsorg och socialtjänst.

Vi vill ha en vård som är nära, personlig och tillgänglig.

Visby lasarett – fungerande vård före prestigeprojekt

Gotland behöver ett modernt sjukhus, men dagens ekonomiska verklighet kräver kloka prioriteringar.

Liberalerna vill:

- Förbättra parkeringssituationen vid Visby lasarett.
- Utreda olika lösningar för att skapa bättre tillgänglighet.
- Bygga ut hemsjukvård och korttidsplatser för att minska belastningen på sjukhuset.
- Prioritera underhåll och modernisering av befintliga lokaler.
- Säkerställa att investeringar ger största möjliga nytta för patienterna.
- Utöka möjligheten till drop-in på utvalda vårdcentraler.

Vi vill prioritera fungerande vård före dyra prestigeprojekt.

Hemlöshet – ingen ska stå utan tak över huvudet

Ett samhälle som låter människor hamna på gatan sviker sitt mest grundläggande uppdrag.

Liberalerna vill:

- Införa en lokal handlingsplan mot hemlöshet.
- Stärka samarbetet mellan socialtjänst, sjukvård och civilsamhälle.
- Utveckla modellen Bostad först för personer med långvarig hemlöshet.
- Säkerställa värdiga akutboenden året runt.
- Ge snabbare stöd till personer som riskerar att hamna i hemlöshet.

Ingen människa ska behöva stå utan tak över huvudet.

Psykisk hälsa – tidiga insatser och trygg vård

Psykisk ohälsa är en av vår tids största utmaningar.

Liberalerna vill:

- Förkorta väntetiderna till stöd och behandling.
- Utredda självvald inläggning och psykiatriambulans.
- Stärka arbetet med ungas psykiska hälsa.
- Förbättra samverkan mellan vård, socialtjänst och civilsamhälle.
- Prioritera utbildning inom suicidprevention.
- Ge bättre stöd till anhöriga.

Psykisk ohälsa ska tas på lika stort allvar som fysisk sjukdom.

Folkbildning och livräddning

Kunskap räddar liv.

Liberalerna vill:

- Erbjuder HLR-utbildning i samarbete med studieförbund och civilsamhälle.
- Stärka folkbildning som bidrar till folkhälsa, demokrati och beredskap.
- Säkerställa att offentliga bidrag går till organisationer som delar demokratiska värderingar.

Vi vill stärka människors kunskap, trygghet och handlingskraft.

Friskvård och rörelse för alla

Fysisk aktivitet är en viktig del av ett gott liv.

Liberalerna vill stärka samverkan mellan vård, föreningsliv och civilsamhälle för att främja rörelse, gemenskap och förebygga ohälsa.

Särskild uppmärksamhet ska riktas mot grupper som riskerar ensamhet, stillasittande och försämrad hälsa.

Vårdens beredskap och robusthet

Gotland har en unik strategisk betydelse för Sverige.

Hälso- och sjukvården måste fungera även vid kriser, störningar och höjd beredskap.

Liberalerna vill:

- Stärka vårdens beredskap och uthållighet.
- Säkerställa tillgång till reservsystem för vatten, el och kommunikation.
- Utveckla samverkan mellan sjukvård, kommuner, myndigheter och totalförsvaret.
- Säkerställa att vården kan hantera större samhällsstörningar och extraordinära händelser.

En robust vård är en grundläggande del av ett tryggt Gotland.

Vår Vision

Liberalerna Gotland vill ha en vård och omsorg som ser hela människan. Ett Gotland där förebyggande arbete, trygg äldreomsorg, psykisk hälsa, tandvård, beredskap och medmänsklighet går hand i hand.

Vi tror på valfrihet, kvalitet och ett samhälle där människor får den hjälp de behöver – när de behöver den.

För ett friare, tryggare och starkare Gotland.